

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationes vitae Christi

Pseudo-Bonaventura

[Straßburg], [um 1496]

De distinctione contemplationum. Capitulum. XLVI

[urn:nbn:de:bsz:31-289983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289983)

dñs. Quid tamē est cogitare prin-
 cipes mundi presente oim p̄ditore
 ad tantā paupertatē redactos: vt
 tali pabulo morie aialitū oporteret
 eos subſtētan? Aspicebat eos do-
 minus z cōpariebat eis: quia tener
 rime diligebat eos s; nihilominus
 gaudebat: tam p̄per eos quos in
 hoc multū mereri sciebat: q̄ p̄per
 nos quib; relinquebat exemplū.
 In hoc em̄ exemplo ad multas vir-
 tutes proficere possum? Nam hic
 mirabiliter paupras relucet. Pō-
 pa mundi p̄remnēda ostendit: sum-
 ptuosa cibaria z saporiosa destruu-
 tur: z gule voracitas cū sua turpi se-
 roſitare z insatiabili appetitu forā-
 liter euacuat. Tu ergo hoc aiatuſ
 exemplo: totis virib; paupertatē
 amplectere: que sic eniuit in dño z
 in dñā matre eius: z p̄fatis mun-
 di principib; z oibus qui perfecte
 chriſtū imitari voluerūt: z pauper-
 tatē cordis dico: nō tantū in exeri-
 oribus. Nam virtutes in aia col-
 laudāde sunt. Paupertas em̄ fm̄
 Bernardū nō reputat virtus: sed
 paupertatis amor. Amicitia pau-
 pez regū amicos constituit: amor
 paupertatis reges. Nam regnū ce-
 lozū paup̄z est. Beatus qui post
 ea nō abijt q̄ possessa onerat: ama-
 ta inquinat: amissa cruciat.

De ministerio Marthe et Marie. Luce. x. Ca. XLV

Um quādā vice dñs Iesus
 in bethaniā iret ad domū
 Marthe z Marie: illi toto
 affectu diligenter reuerēter z mul-
 tum alacritē suscepit eundē: et
 Martha quidē soror maior statim
 se parauit ad refectiōē: z honora-
 bilē aduentū Iesu cū discipulis p̄-

curauit. Maria v̄o ad pedes dñi
 se posuit: z dñs nolēs esse ociosus
 more suo loquebat verba vite eter-
 ne. Ipa vero Maria oculis auri-
 bus in eū intēta iocūdabat in verb
 eius vltra q̄ dici posset: nec quicq̄
 aliud cogitabat. Martha v̄o mo-
 leſte hoc tulit: z a dño cōpelli ad la-
 borandū secū misterio postulauit:
 s; ſntam p̄rariā reposauit: z Ma-
 riā optimā partē elegiſſe audiuit.
 Maria vero q̄ in verbis dñi quie-
 ſcebat ad clamorē soroz q̄ſi a ſom-
 no euigilās d̄ ſua comite timuit: z
 facie iclinata ad terrā ſiluit: s; post
 dñi refectiōē ſecurius z iocūdius
 ſedit. Cōſpice bene dñm ingrediētē
 z illas q̄ leuiffime ſuſcipiētes: z de
 inceps alta in predictis eoz actib;
 qz pulcherrima ſunt.

De diſtinctiōe cōtemplati-
 tionum. Ca. XLVI

Ure v̄o dēs q̄ piſtas duas
 ſozoz: s̄ dicit ſcti duplicē vi-
 tā itelligi. ſ. actiua z p̄repla-
 riua: z fm̄ hāc duplicē vitā p̄tinue
 viuere nos opz. Vita actiua deſiḡt
 p̄ marthā: p̄replariua p̄ mariā: S;̄
 actiue ſp̄es due: p̄ma ē quā q̄s ex-
 ercet ad ſuā p̄ncipalē vtilitatē cor-
 rigēdo emēdādo ſe a vicijis: z infor-
 mādō v̄turib;: z iſtō idē ſit ſebario
 ad p̄mi vtilitatē p̄ opa iuſticię: et
 obſeq̄a caritat; ac pietat; S̄cōda p̄s
 ē q̄n̄ q̄ſ ſuū exercitiū p̄fert p̄ncipalr
 ad vtilitatē p̄mi: q̄uis ē ad ſuū
 mai⁹ meritū vt alios corrigendo z
 docēdoz adiuuādō i aiaz ſalutē vt
 faciūt plati p̄dicatores z hm̄oi. z i-
 ter has duas p̄es actiue vite z p̄re-
 plariā vitā iſte ſit ordo: p̄mo vt q̄s
 ſe exerceat z laboret i oione: ſacra
 lectiōē: z alijs opib; bonis: z obſe-
 e 4

quīs in zverfatiōe cōmuni se corri-
gendo a vicijs: z acq̄redo virtutes
Sec̄do vt quietat in ztēplatiōe: so-
litudinē mentis querēs: z soli deo
vacās toto posse. Tertio vt p̄ duo
dicta exercitia fructibz z vera sapia
imbutus illuiat⁹ z feruidus fac⁹
ad alioz salutē tendat. **T**ria sūt
genera ztēplatiōis: duo p̄ncipalr
p̄p̄fectos: tertiu addit p̄ impfe-
ctis. **P**rimū p̄fectoz est ztēplatio
de eterni regis maiestate: eternita-
te: diuinitate: z glia. **S**c̄dm est ztē-
platio d̄ felicitate: z glia celestis cu-
rie: ac ciuitatis sup̄ne. **T**ertiu p̄ in-
cipientibz z impfectis est ztēplatio
hūanitatis xp̄i: q̄ in hoc libello de-
scribit: a q̄ incipiendū est q̄ vult a-
scēdere ad maiora. Nunq̄ ad sub-
limia de te mente eleuari posse zsi-
das: nisi in hoc diligēter te etiā lō-
go tpe exerceas. **E**t hāc ztēplatio-
nē nō oportet q̄ p̄cedat actiua vi-
ta: nū qz de rebz corp̄alibz est. s. de
actiua xp̄i fm hūanitatē: vñ tanq̄
facilior nō solū p̄fectis: s; rudibus
pp̄onit̄ inuēda: tū qz in ea sicut in
actiua: z a vicijs purgamur: z vir-
tutibz induimur: vñ cū hac actiua
zcurrit. **Q**d aut̄ d̄ q̄ actiua d̄z p̄-
cedere ztēplatiua: verū est in alijs
suis sublimioribz generibz. s. cele-
stis curie z maiestatis dei: q̄ tū p̄-
fectis reseruat̄. **S**ciendū aut̄ qz
si volumus intrōductiū hāc dupli-
cē vitā: p̄ p̄ma pars actiue requi-
rit socialē zverfationē inter alios:
sicut ztēplatiua solitudinē: ideo in
actiua zverfandū est cū alijs: quia
melius z citius q̄s suū p̄positū zse-
quit̄. **E**rubescat ei in alios d̄ vicijs
q̄ habet: z de virtutibz q̄s nō habz
tō in vniūsq; se cor̄gigit: qd̄ in solitu-

dine sic nō ztingeret: qm̄ in ea nec
ip̄a prenderet. **N**ō em̄ esset q̄ corri-
geret: nec corā q̄ erubesceret. **P**ro-
prea p̄ficiat in correptionibz z mori-
bus alioz: cū est in zgregatiōe. **L**o-
natur em̄ vitare defectus pro qui-
bus alij corripunt̄ z displicet ei nō
acquirere virtutes pro quibus cō-
mendatur: aut placet alijs: ideo te
sic facere oportet: donec fueris in
actiua: et caute obserues virtutes
alioz z vitia proponendo tibi mo-
res alioz et virtutes. **U**nde **B**ern-
hardus. **T**emibi inquit vnus ex
nostris: quia monachū vnū in vi-
gilijs zsideraui in quo triginta vir-
tutes numerauit: quaz vnam non
inuenio in me. **E**t fortasse ille nul-
lam tantā habebat quanta est hu-
iusmodi ip̄a religiose emulatiōis
humilitas. **D**ic itaq; fructus sit
nostrī sermonis: vt ad altiora sem-
per intendas: quia in hoc stat ple-
nitude humilitatis. **N**am si forte
ire aliqua maior tibi fratre aliquo
gratia collata videt̄ in multis: ra-
mē si bonus emulatoz fueris: iudi-
care te poteris inferiorē. **Q**uid em̄
si forte tu laborare aut ieiunare po-
tes melius illo: z ille te pat̄ria su-
perat: hūilitate vl̄ caritate? **Q**uid
tota die circa id qd̄ videris habere
in simplici cogitatiōe versari? **E**sto
magis sollicitus vt scias qd̄ desiri-
bi. **I**n ztēplatiua aut̄ vita lōge alit̄
te viuere oportet: qz ztēplatoz soli
deo vacare d̄z: z manere in solitudi-
ne saltē mēs. **N**il ei ad eū d̄ aliq̄bz
rebz cōibz vl̄ p̄rijs. **N**il de primis
q̄ ad obsequia corp̄alia p̄ illo tpe: s;
oīone: deuotiōe: cōpassiōe intendit̄
ad eos. **N**ihil etiā ad eū de seipso.
oīa breui⁹ d̄z post tergū dimittere z

projicere: et tanq̄ insensibil' et mor/
runt esse vt soli deo vacare possit:
nisi necessitas cũ implicet vel inui/
tum. **Oporet** q̄ imoret' actus: et ta/
cet exēplo **Marie**: q̄ quantūcunq̄
et quotiēs interpellata fuit: semper
tacuit et dimisit m̄dere deū et facere
nec vnq̄ p̄questā est: q̄ soror sua re/
liquit eā solā vacare. **Sz** et dñs sp̄
rūdit et defendit eā a phariseo indi/
gnate: a sorore p̄querete: a discipu/
lo murmurare seu discipulis. **De**
bet q̄ p̄templator om̄ia dimittere:
maxie exercitia corpalia si vult va/
care deo: q̄ talis occupatio recte
opponit' vacatiōis: et est vnū de ma/
iorib' impedimētis: q̄ possit habe/
re p̄templator.

**De impedimentis p̄tem/
plationis et que vita p̄fera/
tur actiua vel p̄templatiua
et que maioris est meriti.**

Cap. XLVII

Quoniam contemplatiōis quatuor
sunt impedimēta seu quat/
tuor s̄t modi q̄b' p̄templator
impedit'. **Primū** est infirmitas et d̄
fectus corpalis: t̄m̄ ei aīa ad corp'
afficit: q̄ ex eo patitēte famē: siti: fri/
gus: aut h̄m̄ōi: vel infirmitatē in/
quacūq̄ parte corpis p̄templari nō
delectat: nisi dñs faciat de speciali
gr̄a. **Secūm** est sollicitudo curaz: vt
occupationū: q̄ sicut puluis mis/
sus et electus in oculo corpali im/
pedit' visum eius: sic cura terrenoz
actū p̄fundit intellectū. **Tertium**
p̄ctm̄: et h̄ dupliciter: p̄mo cũ p̄ctm̄
est in aīa: sc̄do cũ fuit delectū p̄tri/
tionē et p̄fessionē: s̄ t̄m̄ adhuc in me/
morā reuocat'. **Nam** sicut tenebre
impediunt visū corpale: ita p̄ctm̄

cū est in aīa impedit' eā: q̄ tenebro/
sa. **Quare** tpe p̄templatiōis d̄z caue/
re a cogitatioib' p̄ctoz. **Di** em̄ tpe
dēmus nos reputare p̄ctōes: sed
singl'r nō dēmus reflectere nostrā
cogitationē sup aliq̄ p̄ctō tpe q̄ vo/
lumus p̄templari. **Quartū** impedi/
mentū p̄templatiōis ē fantasia cor/
poraliū imaginū: q̄d est difficilior
oib' p̄dictis: iō mltz valet in h̄ sta/
tu solitudo. **Oporet** ei p̄templantē
esse surdū mutū et cecum: vt vidēs
nō videat: audiēs nō itelligat: nec
loq̄ delectet: esseq; ita abstractū ab
alijs trāsitorijs et deo p̄iunctū: q̄ i
vidēdo loquēdo et audiēdo nō mi/
nuat cursū suū: s̄z fugiat q̄strum p̄t'
Et si q̄ncunq; necessitas ad id co/
git nō reponeret imagines q̄ p̄bas
fenestras ad aīam intrāt dum p̄te/
platiuis et actiuis nō tenet obserua/
re m̄res alioz: ne inde fantasia
reponeret. **Ergo** mag' d̄z cessare a se/
culariū colloquio. **Et** hęc dicta suf/
ficient de impedimentis p̄templa/
tionis. **¶** Queritur autē si vita cō/
templatiua p̄feratur actiue: quia
d̄z optimā p̄tē elegit sibi **Maria**:
Qd si verē est: vbi erit illud? **Si** q̄s
mibi m̄strauerit honorificabit euz
p̄t' meus. **Et** illud. **Qui** maior ē ve.
zē. **Et** rē: q̄ est p̄solatio laboris q̄si
in eius suggestationē sororis p̄t' ar/
tollere. **¶** R̄s̄sio. **Vnū** videt' ex du/
obz: q̄ aut d̄ electōe **Maria** lauda/
tur q̄ ps̄ ip̄a inq̄stuz in nob est sit i
oib' eligēda: aut vt verē fuisse dica/
tur in p̄tē aliquā p̄cipitasse sniam:
licet ad obediētiā p̄ceptor' ad verā
liber sit parata. **Vn** **David** bis di/
xit. **Paratū** cor meū d̄s paratū cor
meū. vt oñdat q̄ erat paratus et va/
care deo: et p̄ximis m̄strare. **Dec**